

FISKALNA ODGOVORNOST

-

JAVNA TRGOVAČKA DRUŠTVA

Ivana Jakir-Bajo, Ministarstvo financija
Zagreb, listopad 2012.

Uvod

- ◆ Zakon o fiskalnoj odgovornosti - donesen od strane Hrvatskog sabora 23. studenog 2010. godine, Narodne novine 139/2010
- ◆ Zakonom se određuju pravila:
 - kojima se ograničava državna potrošnja,
 - jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te
 - sustav kontrola i nadzora radi jačanja fiskalne odgovornosti
- ◆ Ovaj Zakon izravno se odnosi na državni proračun, već i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike
- ◆ Izvanproračunski korisnici državnog proračuna su Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Državna agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i Agencija za upravljanje državnom imovinom

Ciljevi Zakona o fiskalnoj odgovornosti

- ◆ osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija

postiže se
uspostavljanjem i
jačanjem

Fiskalnih
pravila

Pravila za jačanje
fiskalne
odgovornosti

Fiskalna pravila

➤ Pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija

- ◆ Ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu godišnje će se smanjivati za najmanje **1 postotni bod**
- ◆ Smanjenje se provodi do trenutka kada će **primarni fiskalni saldo općeg proračuna** u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan
- ◆ Od trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti **jednak nuli ili pozitivan** cilj je postizanje ciklički prilagođenog primarnog fiskalnog salda općeg proračuna na razini nula ili pozitivnog tijekom ciklusa kako bi se postigla **stabilizacija i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu**

fiskalna
konsolidacija

očuvanje održivih
fiskalnih
pozicija

Izjava o fiskalnoj odgovornosti

- ◆ Čelnik sastavlja Izjavu o fiskalnoj odgovornosti – za razdoblje u kojem je obnašao dužnost
- ◆ Izjava potvrđuje:
 - zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava
 - učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava
- ◆ Izjava se može dati i u slučaju uočenih slabosti i nepravilnosti ako uočene slabosti i nepravilnosti ne utječu na
 - zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava
 - učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava

Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila

- ◆ Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti donesena **Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila** (NN, br.78/11 i izmj. 106/12)
- ◆ Kako bi se davanje Izjave temeljilo na objektivnim činjenicama, koje su kasnije podložne provjeri, prije davanje Izjave popunjava se Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
- ◆ Upitnik se sastavlja na obrascu iz priloga Uredbe
- ◆ Obuhvaća područja planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana, javne nabave, računovodstva i izvještavanje
- ◆ Uz Izjavu se prilažu:
 - Upitnik o fiskalnoj odgovornosti
 - Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti
 - Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine
 - Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontroli za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini

Odgovornost za povredu odredaba Zakona o fiskalnoj odgovornosti

- ◆ U slučajevima kada se utvrdi da je čelnik prekršio odredbe ovoga Zakona stavit će svoj **mandat** za obavljanje dužnosti **na raspolaganje** predsjedniku/ci Vlade, Vladi, odnosno tijelu koje ga je imenovalo, sukladno propisima o imenovanju
- ◆ Ovim se Zakonom uvodi **politička odgovornost** kao još jedna komponenta osobne odgovornosti svakog od čelnika za dobro uspostavljanje sustava financijskog upravljanja koji je preduvjet zakonitog i učinkovitog korištenja javnog novca

Provjera sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu (1)

- ◆ **Nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** za svakog obveznika provjeravaju **formalni sadržaj** Izjave i Upitnika koje im obveznici dostavljaju
- ◆ **Nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** tijekom proračunske godine provjeravaju **za svakog obveznika, a na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika**, Izjavu i Upitnik koje im obveznici dostavljaju
- ◆ **Ministarstvo financija** za ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave završilo formalnu provjeru Izjava i Upitnika

Provjera sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu (2)

- ◆ Izuzev jednog ministarstva i jednog korisnika razine razdjela, sva ostala ministarstva i druga tijela državne uprave na razini razdjela organizacijske klasifikacije dostavili Izjavu
- ◆ Izjavu 1a - nisu uočene slabosti i nepravilnosti dostavilo 13 razdjela
- ◆ Izjavu 1b - postojanje slabosti i nepravilnosti dostavilo 9 razdjela

Subvencije i kapitalne pomoći – moguće vrste transfera iz državnog proračun

- ◆ **Skupina računa 35 – Subvencije** sadrži subvencije koje se klasificiraju prema primateljima na:
 - subvencije trgovačkim društvima (financijskim ili nefinancijskim) u javnom sektoru i
 - subvencije trgovačkim društvima (financijskim ili nefinancijskim), poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora
- ◆ Subvencije su tekući prijenosi sredstava koji se daju proizvođačima za poticanje proizvodnje određenih proizvoda i pružanja usluga, a mogu se utvrđivati na temelju razine proizvodnje i/ili količine proizvedenih, prodanih ili uvezenih dobara i usluga
- ◆ Prema namjenama subvencije se mogu podijeliti na: subvencije kamata, subvencije za socijalne doprinose, za program usavršavanja zaposlenih, za restrukturiranje trgovačkog društva, za zatvaranje proizvodnje i slično
- ◆ **Podskupina 386 - Kapitalne pomoći** u koje se klasificiraju prijenosi nefinancijske imovine ili sredstava prvenstveno za financiranje troškova nefinancijske imovine trgovačkim društvima

Pitanja iz dijela izvršavanja proračuna relevantna za javna trgovačka društva

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Obrazloženje (za odgovore NE i DJELOMIČNO)	Referenca
		N/P	DA	NE	DJELOMIČNO		
IZVRŠAVANJE PRORAČUNA/FINACIJSKOG PLANA							
20.	Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun						na uzorku od 10% dospjelih nenaplaćenih potraživanja sa stanjem 31. prosinca dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena), a najviše 100
24.	Isplata sredstava temeljila se na vjerodostojnoj dokumentaciji						nasumično odabrano najmanje pet isplata po svakoj od vrsta rashoda na razini definiranoj u Tablici: Testiranja uz pitanje 24. danoj u dodatku 1 Upitnika
25.	Pratilo se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih						uzorak od 5 % ukupnog broja svih transfera i minimalno 5 % ukupne vrijednosti svih transfera
25.1.	Dostupne su preslike odnosno reference odnosno referenca ugovora koje su podloga za isplate						preslike odnosno reference ugovora
25.2.	Obavljene su provjere na licu mjesta kod krajnjih korisnika na uzorku za pojedinačne isplate iznad 20.000,00 kn						preslika odnosno referenca zapisnika izvršene kontrole
25.3.	Postoji izvješće od krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta za pojedinačne isplate iznad 10.000,00 kn						preslika odnosno referenca izvješća

Pitanja iz dijela javne nabave

Redni broj	Pitanje	Odgovor				Obrazloženje (za odgovore NE i DJELOMIČNO)	Referenca
		N/P	DA	NE	DJELOMIČNO		
JAVNA NABAVA							dokazati na uzorku od 5% ugovora/objava/ provedenih postupaka javne nabave
29.	U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni						preslike odnosno reference ugovora, navesti članak u kojem stoje odredbe o instrumentima urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni
30.	Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom						preslike odnosno reference dokumentacije o provedenim postupcima i preslike odnosno reference ugovora
31.	Za sve predmete javne nabave čija je procijenjena vrijednost veća od 70.000,00 kn provedeni su postupci javne nabave sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi						oznake i datum objave
32.	Za provedene postupke javne nabave u Elektroničkom oglasniku javne nabave objavljene su odgovarajuće objave sukladno Zakonu o javnoj nabavi						oznake i datum objave

